

doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

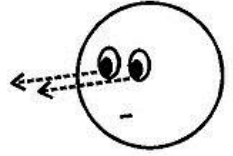
Liturgie met overdenking

Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

29 augustus 2018

Organist: Gerben Bergstra; voorganger: Afke Bruin

thema: Hé, zie je mij?

* Mededelingen en aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet

* Zingen *Zing voor Gods licht* Melodie NL 868

* Gebed

* Zingen *Uw hemel, Heer, is niet te hoog* Melodie: NL 696

* Bijbellezing Psalm 8

* Zingen *Psalm 8* NL 8

* Bijbellezing Mattheus 20: 17-34

* Zingen *Wil je opstaan en mij volgen?*
Ionabundel

* Overdenking

Ik ben dit jaar twee keer onderscheiden, broeders en zusters. Dat zou u niet denken, hè; niemand wist ervan en mijn naam stond ook niet in de krant bij de jaarlijkse lintjesregen. En toch ...

Een lintje. De moeder van de zonen van Zebedeus, Jacobus en Johannes, komt langs bij Jezus. Zij, en haar zoons, hebben hem iets te vragen.

Je kunt je zo voorstellen dat ze Hem even apart nemen, want wat ze Hem te vragen hebben, daar hebben de anderen niets mee te maken.

Tenslotte is het niet niets was ze van Hem willen. Ze vraagt niet om een lintje, de moeder vraagt of haar zonen, straks als Gods Koninkrijk is aangebroken, naast Hem mogen zitten, één aan elke kant. Of het nu haar idee was of dat van haar zonen - zij zijn in ieder geval degenen die Jezus er op aanspreekt - dat is niet geheel duidelijk. In ieder geval werkt ze enthousiast mee, om niet te zeggen, zij neemt het voortouw en zij doet het woord. Ze is daarmee niet de eerste moeder in de Bijbel die alles probeert om haar kind naar voren te schuiven.

Denkt u maar aan Sara die haar slavin Hagar met haar zoontje Ismaël, ook zoon van Abraham, de woestijn in stuurt om er zeker van te zijn dat haar zoon Izaäk de enige erfgenaam is.

Rebekka die haar jongste, Jakob, helpt zijn vader te bedriegen in de strijd over de vaderlijke zegen. Bathseba die alles doet om te zorgen dat haar zoon Salomo zijn vader David als koning zal opvolgen. Zou het niet geweldig voor mevrouw Zebedeus zijn hen daar te zien zitten. Voor de menigte, op een podium. Bij Jezus! Haar zoons!

Liturgie met overdenking

En niet allen voor hen. Voor haarzelf ook. Hun glorie zou op haar afstralen. Ze ziet zichzelf al lopen, tussen de mensen. Hoort ze praten over die twee knappe kerels links en rechts van Jezus. 'Mijn zoons,' zou ze dan zeggen, 'Dat zijn mijn zoons. Jacobus en Johannes.'
Zou dat niet fantastisch zijn? Beter dan welke ridderorde of onderscheiding dan ook?

Maar ze krijgen de pin op de neus. Jezus maakt hen even heel duidelijk dat de zaken wel even heel anders liggen. Dat het niet gaat om eer en roem maar dienen en lijden. En of ze dat aankunnen, daar zet hij vooreerst zijn vraagtekens bij.

De andere tien leerlingen zijn ook niet gelukkig met deze actie. Zijn Jacobus en Johannes nu echt zoveel beter dan zij, dat hen zo'n eer te beurt moet vallen?

Een ereplaats krijgen, zitten aan de hoofdtafel, in het zicht van iedereen.

Een lintje krijgen. Even in het middelpunt van de belangstelling van familie, vrienden en bekenden.

Een vermelding in de lijst van de gelukkigen van dat jaar, een foto in de krant,

Een parade, jou ter ere? Al die juichende mensen, wie zou dat nu niet willen?

Tenslotte willen we dat toch allemaal, gezien worden. Erkend.

Je bent er, je doet ertoe.

Mensen zijn bereid tot veel om dat te ervaren. Je merkteken achterlaten, graffiti op muren, selfies op Facebook en Instagram. Even weer in beeld, hé, zie je mij? En dan het liefst zo veel mogelijk likes, of , in geval van een blog, views. *Fifteen minutes of fame.*

Gezien worden, erkend. Misschien niet in deze grootste gebaren maar toch ...

Psalm acht spreekt daarom zo aan; tussen alle grootse dingen – dingen waar wij ons maar klein en nietig bij voelen - heeft God een oog voor de mensen. Bijna niet te geloven, maar we worden gezien. We doen ertoe.

En dan niet alleen als mensheid, dat grote anonieme geheel, maar het mensenkind.

Iedereen, stuk voor stuk, jou en mij.

Maar even terug naar die onderscheidingen...

Dat Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018 is, zal niemand zijn ontgaan. En ook niet dat er daarom vele evenementen zijn. Zo was er dit voorjaar ook wat te doen op het Zailand en ik liep er een rondje om de verschillende acts te bekijken.

Opeens werd ik aangesproken door een kittige dame in een rode lakjas met een eveneens rode zuidwester op het hoofd. Ten overvloede had ze een, ook al rode, paraplu bij zich.

Ze stelde zich voor als Lien. Niet Lien van Jo met de banjo en Lien met de mandoline. En ook niet Lien van Lientje leerde Lotje lopen in de lange lindelaan.

Nee, zij was Lien van de Lintjesregen. Ze had een krukje bij zich en een paraplu en nodigde me uit op het krukje te gaan staan. Ik deed dat niet, ik heb daar niet zoveel mee, maar ze ging opgewekt door en opende haar paraplu. Een regen van koorden, bezet met lintjes, kwam naar beneden. Een lintjesregen.

Ze loopt rond met haar paraplu en krukje en kiest een bezoeker. Deze mag plaats nemen op de kruk, een waarlijk podium. De bezoeker opent de plu en staat in de lintjesregen. Zoek maar een mooie uit en je krijgt 'm eervol opgespeld!

Liturgie met overdenking

“Waar ben je trots op?” was haar vraag. “Waar mag je wel een lintje voor hebben?”

Wat een vraag! En dat om half elf 's ochtends op het Zaailand.

Natuurlijk zijn er dingen waar ik 'trots' op ben. Waar ik met voldoening op terugkijk, waarvan ik vind dat ik er 'best goed' in ben. Maar of die nu 'lintje-waardig' zijn?

Normaal worden mensen alleen geëerd met een lintje als ze een heleboel gedaan hebben; zich karenlang ingezet voor de gemeenschap. En ik kan u vertellen, broeders en zusters, dat is niet iets dat je voor jezelf doet en daar moet best een hoeveelheid bewijsmateriaal voor worden aangeleverd. Of als ze Nederland goed vertegenwoordigd hebben, op een groot sporttoernooi. Of als ze iets uitzonderlijk dappers gedaan hebben.

Maar daar ging het Lien niet om. Het ging haar om dat éne ... “Waar ben je trots op?”

Nu is het niet op het Zaailand maar wel ongeveer half elf: waar bent u trots op, broeders en zusters? En dan niet zo maar een beetje trots maar trots genoeg om een lintje voor te willen krijgen?

Tegenwoordig moet je je zelf verkopen. Je moet trots zijn op wat je gedaan hebt. Je moet je eigen kwaliteiten kennen en die naar voren kunnen brengen. Je moet je zelf een veer in ... het plaatje op de liturgie zegt het al.

De Bijbel heeft het niet altijd zo op trots. Trots heeft namelijk twee kanten allereerst het gevoel dat je wilt pronken met wat je hebt of deed. Dat is tot daar aan toe. Maar dicht daartegen aan ligt 'denken dat je beter bent dan anderen', en je ook zo gedragen. Eer en roem zoeken, jezelf in de picture werken.

Toen ik het woord trots opzocht in de concordantie, dat ik dat het een eitje zou zijn. Minimaal één pagina verwijzingen. Maar dat viel tegen. In het Oude Testament komt het woord diverse keren voor, in het Nieuwe maar heel spaarzaam.

Maar dat betekent niet dat Jezus veel opheeft met mensen die zich etaleren. In de Bergrede deelt Hij een veeg uit naar de huichelaars die openlijk in de straten staan te bidden, die aan iedereen laten eten dat ze vasten, die met veel bombarie hun giften doen. Op een ander moment vermaant hij om, als je ergens te gast bent, niet zelf de belangrijkste plaats aan tafel uit te zoeken. Er zou immers nog iemand uitgenodigd kunnen zijn die daar meer recht op heeft en wat zou het en vernedering zijn als je op moest staan en een ander plaatsje moest zoeken. Wacht liever stilletjes af tot iemand zegt 'hé, jij, jij mag wel een plaatsje meer vooraan hebben.'

Paulus vermaant in de Filippenzenbrief (2:3) 'Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf.'

Trots heeft geen goede naam.

En dat heeft ook wel z'n gevolgen gehad.

Het ironisch/sarcastisch 'Dankbaar moet je zijn, nederig en klein', uit het lied van Robert Long heeft de echo van eeuwen lang 'je plaats weten'.

Uitspraken als 'Als je voor een dubbeltje geboren bent, dan wordt je nooit een kwartje' en 'Doe maar gewoon, dan doe je gek genoeg', zijn er niet op berekend zelfvertrouwen op te bouwen.

Het dwong me wel om na te denken, waar ben ik trots op? Of beter, waar kijk ik tevreden, met voldoening op terug? *Job well done*, in de wetenschap dat je het misschien niet perfect maar wel zo goed gedaan hebt als op dat moment mogelijk was.

Ja, en dan is het leuk dat anderen dat ook zien. Een bonus.

Maar als ze dat niet doen?

Wat dan?

Is het daarom minder waard?

Ben *ik* daarom minder waard?

Liturgie met overdenking

Jezus wil het niet. Hij wil geen lintje, geen likes, geen voetstuk, geen persoonsverheerlijking, geen parade. Hij wil wel *erkenning*, erkenning als 'zoon' van God, erkenning in de relatie met de macht die Hij 'zijn Vader' noemt. Erkenning van waar Hij voor staat, het toewerken naar Gods Koninkrijk.

En Hij deelt ook geen lintjes en andere eerbewijzen uit. Dat is zijn rol niet.

De erkenning van Jezus bestaat niet uit grootse gebaren. Hij vraagt daar zelf ook niet om.

Hij erkent de mensen door ze te zien.

Juist de mensen die meestal over het hoofd gezien worden, of met de nek aangekeken, die ziet Hij.

En door ze te zien, richt hij ook de blik van anderen op hen. Hij 'dwingt' als het ware mensen nog eens een keer te kijken, verder te kijken dan dat eerste oordeel. Het oordeel van bezetenen, van publieke vrouw, van overspelige, van tollenaar, van melaatse, van uitgestotene.

Hij reikt geen lintjes uit maar reikt mensen de hand en deelt het brood met hen. Hij heeft oog voor hun noden; Hij geneest. Hij erkent ze als uniek wezen, als mens.

Waar staan wij zelf?

Mensen zijn sociale wezens; we functioneren uiteindelijk het best in interactie met elkaar.

Met ons laten zien wat we zijn en wat we kunnen verbinden we ons met elkaar en bakenen ook onze eigen uniekheid af; we verwerven ons een plaats. We bevestigen en inspireren elkaar en vullen elkaar aan en daar mogen we best trots op zijn.

Mensen hebben een verschillende behoefte aan openlijke erkenning, aan publiek.

Dat kan de aard van het beestje zijn; de één vindt het fijn om in het middelpunt van de belangstelling te staan, de ander houdt zich liever wat op de achtergrond.

Een artist heeft niet zo veel aan zijn voorstelling als er geen publiek is, een kunstenaar niet zoveel als niemand zijn werk ziet.

We hebben medemensen nodig om bevestiging te ontvangen: ben ik wel op de goede weg? Ja, en dan kan vriendelijk verwoorde, opbouwende kritiek net zo nuttig zijn.

Om eigen onzekerheid op te vangen.

Omdat er in het verleden geen of niet voldoende aandacht was. Een gemis dat nog steeds vraagt om vervulling.

Waar vinden we de balans tussen de interactie en de excessieve behoefte aan erkenning?

De kinderen van de Westhill zongen het in de kerstmusical, samen met hun ouders

"Je bent goed zoals je bent."

Hoe kunnen we 'onzelf genoeg' zijn?

Psalm 8 bemoedigt ons telkens weer dat we er zijn mogen. Dat we gezien worden, is het niet door mensen, dan in ieder geval door de Ene. Jij bent dat menskenkind, en je doet ertoe. In die hele grote, niet te bevatten grote schepping doe jij ertoe.

Het voorbeeld van Jezus bemoedigt ons telkens weer. Met al zijn bijsturen van zijn leerlingen, getuigt hij er ook van dat zij het zout der aarde zijn, en dat de wereld er een stuk slechter af zou zijn zonder hen. Ze zijn goed zoals ze zijn, met al hun falen én successen. Goed.

En als mensen onder elkaar? We kunnen alert zijn, naar elkaar toe. Waar Jezus mensen ziet en erkent, daar kunnen ze weer verder. Waar wij elkaar werkelijk zien, kunnen mensen weer verder. Oprechte belangstelling voor elkaar is van levensbelang.

Ik wil eindigen met een paar zinnen uit dat beroemde geschrift *Desiderata* van Max Ehrman

Liturgie met overdenking

Wanneer je jezelf met anderen vergelijkt, zou je ijdel en verbitterd kunnen worden, want er zullen altijd kleinere en grotere mensen zijn dan je zelf bent. Geniet zowel van wat je hebt bereikt als van je plannen. Blijf belangstelling hebben voor je eigen werk, hoe nederig dat ook moge zijn; het is een werkelijk bezit in het veranderlijke fortuin van de tijd.

Leg jezelf een gezonde discipline op, maar wees daarbij lief voor jezelf. Je bent een kind van het heelal, niet minder dan de bomen en de sterren. Je hebt het recht hier te zijn, en ook al is het je al of niet duidelijk, toch ontvouwt het heelal zich zoals het zich ontvouwt, en zo is het goed.

Je hebt het recht hier te zijn, als mensenkind door God gezien, en zo is het goed.
Amen

* Orgelspel

* Open ruimte

* Voorbeden / gebed

* Collecte voor de Stuurgroep Duurzame Ontwikkeling

* Slotlied *Nu nog met halve woorden* Tussentijds: 191

* Zegenbede

* Zingen *Vervuld van uw vrede* NL 425

Mededelingen

* In verband met het bezoek van de Reuzen in het weekend van 17-19 augustus is de potluckmaaltijd verschoven naar 24 augustus. U kunt zich hiervoor opgeven via de lijst achter in de kerk.

Liederen (NL) overgenomen uit *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk*, tenzij anders vermeld.

